

برای اولین بار تحولات مهم جهانی و بین‌المللی لزوماً در غرب و یا توسط غرب رقم نمی‌خورد/ داعش کنونی زاینده حمله آمریکا به عراق است و قبل از آن ظلم بزرگی که توسط صهیونیست‌ها علیه مردم منطقه انجام شده است.

در یک جهان پساغربی زندگی می‌کنیم؛

وزیر امور خارجه کشورمان گفت: ما در منطقه شاهد شکست سرزمینی داعش بوده‌ایم نه شکست تفکر داعش و خود داعش و باید این دو را از همدیگر تفکیک کنیم.

به گزارش اسپادانا خبر، محمدجواد ظریف در همایش الگوهای نظم منطقه‌ای در جهان پساداعش که در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران و با حضور تعدادی از اساتید و دانشجویان روابط بین‌الملل برگزار شده، تصریح کرد: نظم در منطقه غرب آسیا حتماً از نظم در جامعه بین‌الملل و عرصه جهانی مستقل نیست. شرایط بین‌المللی کنونی شرایط ویژه‌ای دارد که از آن می‌توان به عنوان دوران گذار نام برد.

وی با بیان اینکه دوران گذار در طول تاریخ دوران خاصی داشته است، خاطرنشان کرد: در دوران گذار معمولاً تحولات خاصی صورت می‌گیرد و آنچه که در این دوران باعث می‌شود که تحولات جدید بیشتری داشته باشند، شرایط سیال آن است و این شرایط سیال امکان ایجاد اشتباه محاسبات را نیز در آن فراهم می‌کند. بنابراین در این دوران برای محاسبه بر روی یک موضوع باید تمام قضایای یک امر را مورد بررسی و توجه قرار دهیم.

ظریف در بخش دیگری از صحبت‌های خود در بیان تفاوت دوران گذار کنونی با دوران گذار قبلی تصریح کرد: ما در یک جهان پساغربی زندگی می‌کنیم. البته این سخن به این معنا نیست که غرب از بین رفته است یا به زودی نابود می‌شود. بلکه به این معناست که برای اولین بار تحولات مهم جهانی و بین‌المللی لزوماً در غرب و یا توسط غرب رقم نمی‌خورد. در چند سال گذشته روند به گونه‌ای بوده که عموماً تحولات در غرب و توسط غربی‌ها رقم می‌خورده در حالیکه اکنون اینگونه نیست.

این دیپلمات عالی‌رتبه کشورمان در همین چارچوب تأکید کرد: این تصور اشتباهی است که بخواهیم ریشه تمام محاسبات در دنیا را از غرب بدانیم. جهان به سمت یک تغییر ماهوی حرکت کرده و باید در محاسبات به آن توجه کرد.

محمدجواد ظریف در بخش دیگری از صحبت‌های خود در همایش تصریح کرد: تحولی که اخیراً در منطقه ما رخ داده است، شکست سرزمینی داعش است نه شکست داعش و ما باید این دو را از یکدیگر تفکیک کنیم.

ظریف ادامه داد: داعش به عنوان مدعی دروغین خلافت اسلامی و با اشغال سرزمین‌هایی در عراق و سوریه مدعی ایجاد سرزمین خلافت اسلامی کرد و این ادعا اکنون از بین رفته است ولی تفکر داعش و منابع فکری و مالی که از آن حمایت می‌کند نابود نشده است. ظروفي که داعش را ایجاد کرده است از بین نرفته است.

وی با بیان اینکه برخی از ظروف منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در ایجاد داعش موثر بوده‌اند، ادامه داد: وقتی صحبت از پساداعش می‌کنیم نباید این را تصور کنیم که این تفکر از بین رفته است. یکی از اشتباهاتی که بعضاً صورت می‌گیرد، این است که تصور می‌شود داعش تمام شده است و یکی از دلایلی که این روزها غربی‌ها لحنشان علیه ایران تندتر شده است این است که آنها تصور می‌کنند که ایران کاری را که باید در مبارزه با داعش می‌کرد، انجام داده است. ایران داعش را از بین برده است و چرا باید از این به بعد به ادعای خودشان با جمهوری اسلامی ایران با مصالحه برخورد کنیم. در حالیکه این تصور که داعش تمام شده است، باطل است.

ظریف در همین چارچوب تاکید کرد: شرایطی که داعش در منطقه ما ایجاد کرد، آن شرایط کماکان به قدرت خود باقی است. اگر قدرت بیشتری نگرفته باشد.

این دیپلمات عالیرتبه کشورمان در تبیین دلایل شکل‌گیری داعش در منطقه گفت: یکی از دلایل اصلی این موضوع دخالت خارجی در منطقه ماست، داعش کنونی زاییده حمله آمریکا به عراق است و قبل از آن ظلم بزرگی که توسط صهیونیست‌ها علیه مردم منطقه انجام شده است. ناکارآمدی‌های دولت‌های منطقه در برخورد با مهم‌ترین نیازهای مردم منطقه که یکی از آنها عدم موفقیت در احقاق حقوق مردم فلسطین است، در این ارتباط موثر بوده است.

ظریف در بخشی از صحبت‌های خود رژیم صهیونیستی را غده سرطانی در منطقه عنوان کرد و در تبیین ناکارآمدی دولتهای منطقه در برآورده کردن نیازهای جامعه خود گفت: این ناکارآمدی به ناکارآمدی دولت، ملت در جهان عرب تبدیل شده است و به همین بابت است که در جهان غرب صحبت از یک وستفالیایا در جهان عرب می‌کنند. گرچه نمی‌توان گفت که این نسخه درست است و یا نادرست، ولی تشخیص درستی است.

وی با بیان اینکه یک عقده متراکم تاریخی به خاطر برآورده نشدن نیازهای مردم در جهان عرب شکل گرفته است و این عقده خود را به شکل حرکت علیه دولتهای عربی نشان می‌دهد، تصریح کرد: برخی از دولتهای منطقه به خصوص کشورهایی مثل عربستان تلاش می‌کنند که این عقده‌های متراکم و سرخوردگی‌های انباشته در بین ملت‌ها را از جمله ملت خودش را منحرف کند و به سمت دشمن‌سازی خارجی سوق دهد.

ظریف گفت: بنابراین می‌توان گفت دو عامل مهمی که در ایجاد تفکر داعش و تشدید آن موثرند، یکی ارتباطات نزدیکی است که در برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی گرفته‌اند و دوم تلاش برخی از کشورهای منطقه برای انحراف خواسته‌های ملت‌های خود به سمت شکل دادن یک دشمن خارجی است به نحوی که بتواند بر روی مسائل داخلی خود سرپوش بگذارند.

وزیر امور خارجه کشورمان همچنین به برخی از اخبار منتشر شده مبنی بر انتقال برخی از افراد عضو جریان تروریستی داعش از منطقه به بیرون از منطقه اشاره کرد و افزود: روز گذشته اخباری منتشر شد که هلی‌کوپترهای آمریکایی برخی از زندانیان داعشی در زندان حسکه را فراری داده‌اند و ما این موضوع را در نقاط دیگر نیز چون دیرالزور مشاهده کرده‌ایم. برخی نیروهای داعش به صورت منظم از این مناطق خارج شده‌اند البته خروج بخشی از آنها به صورت هماهنگ خارج شده‌اند و بخشی از این پدیده نیز به صورت طبیعی رخ داده است.

وی با بیان اینکه شبکه‌های ارتباطی داعش همچنان باقی مانده است، اظهار کرد: آنچه که می‌توانیم از آن به عنوان یک تحول مهم در آینده نام ببریم این است که نیروهای داعش در حال پخش شدن در نقاط مختلف منطقه و چه بسا فرامنطقه هستند.

این دیپلمات عالیرتبه کشورمان با تاکید بر اینکه تا زمانی که عوامل اصلی ایجاد داعش پابرجاست باید منتظر ماند که این خطر از جایی دیگر ظهور و بروز پیدا کند، تصریح کرد: بنابراین داعش همچنان یک واقعیت در منطقه غرب آسیا و فراتر از آن است.

وزیر امور خارجه به حضور داعش در افغانستان اشاره کرد و گفت: متأسفانه می‌بینیم در این کشور یک رقابت بین داعش و طالبان در انجام بمب‌گذاری و کشتار صورت گرفته است و این گروه‌ها از طریق ایجاد خشونت جلب توجه و حمایت می‌کنند و این به خاطر عقده‌های انباشته‌ای است که در توده‌های جامعه به خاطر برآورده نشدن مطالباتشان وجود دارد متأسفانه این خشونت‌ها و رقابت برای ایجاد کشتار در افغانستان رنگ و بوی فرقه‌ای به خود گرفته و این خطر بیشتری را برای منطقه ایجاد می‌کند.

ظریف با بیان اینکه برخی معتقدند که نظم جدید در منطقه براساس یک قدرت و هژمونی جدید در منطقه باید شکل بگیرد، تصریح کرد: من معتقدم که نظم جدیدی که خواهد در آینده منطقه شکل بگیرد، نتیجه و برآیند اقداماتی است که در منطقه انجام می‌دهیم. ما باید به واقع بپذیریم که اکنون در یک جهان پس‌اگرایی زندگی می‌کنیم گرچه پذیرش این موضوع در واقعیت امر دشواری است. ما باید بپذیریم که کنشگر هستیم نه موضوع کنش. ما باید بپذیریم ایران کنشگری فعال در منطقه است و می‌تواند تاثیرگذار باشد.

وی با بیان اینکه برخی از کشورها در منطقه همچنان فکر می‌کنند که می‌توانند امنیت را بخرند و بازی‌های قبلی در منطقه نیز بر همین تصور صورت گرفته است، گفت: این کشورها به خاطر اینکه از مشروعیت داخلی برخوردار نیستند ناگزیر هستند که برای امنیت خود به سمت خرید امنیت از خارج حرکت کنند.

ظریف با تاکید بر اینکه کشورهای منطقه باید خودشان برای ایجاد امنیت در منطقه حرکت کنند و در این زمینه طراحی‌هایی داشته باشند، گفت: نظم امنیتی آینده در منطقه ما باید با امنیت فعلی تفاوت ماهوی داشته باشد و براساس این تفکر باید بپذیریم که ما کنشگر هستیم و این کنشگری ما تاثیرگذار است و ما در همین چارچوب پیشنهاد ایجاد مجمع گفت‌وگو در بین کشورهای خلیج فارس را داده‌ایم. ما فعلاً بر روی منطقه خلیج فارس تمرکز داریم چرا که اولین منطقه پیرامونی ما است و از دیگر سو اختلافات در غرب آسیا به شکل عمیقی است و ما در همین چارچوب تصمیم گرفتیم که در وهله اول در منطقه خلیج فارس و اولین منطقه پیرامونی خود تمرکز کنیم.

وزیر امور خارجه کشورمان در همین راستا تاکید کرد: تصور ایجاد یک امنیت جدید توسط کنشگر اصلی این منطقه یعنی ایران

بر پایه و تفکر یک نگرش جدید امنیتی می تواند راهگشا باشد و در همین چارچوب باید از حرکت قبلی که مبتنی بر دشمن سازی از ایران توسط همسایگان اشتباه کارمان در منطقه بوده، عبور کنیم. آنها امنیت منطقه را مبتنی بر ائتلاف سازی علیه ایران و خرید امنیت از خارج در نظر می گرفتند در حالی که این تفکری باطل و اشتباه است. کشورهای منطقه خلیج فارس براساس همین تفکر خرید امنیت سال گذشته ۱۱۶ میلیارد دلار تسلیحات خرید کرده اند. عربستان با ۶۸ میلیارد دلار هزینه های تسلیحاتی اش از روسیه جلو زده است.

وی با بیان اینکه امارات نیز سال گذشته حدود ۲۲ میلیارد دلار هزینه تسلیحاتی داشته است، تصریح کرد: این در حالی است که هزینه های ایران در این زمینه ۱۶ میلیارد دلار بوده است. ایران کمترین هزینه تسلیحاتی را در بین کشورهای منطقه داشته ولی امن ترین کشور بوده است و این خود این تصور که می توان امنیت را از خارج خرید، زیر سوال می برد.

ظریف با تاکید بر اینکه باید در منطقه از نگاه امنیت مبتنی بر ائتلاف به سمت یک گفتمان جدید امنیتی مبتنی بر شبکه سازی منطقه ای حرکت کنیم، ادامه داد: این شبکه سازی امنیتی منطقه ای امری فراگیر است و می تواند راه عبور از مخمصه های امنیتی که سالها است گریبانگیر منطقه شده است، باشد.

ظریف با تاکید بر اینکه ایران به عنوان یک قدرت موثر در منطقه می تواند مبنای امنیتی جدیدی را براساس آنچه که اشاره کردم برای آینده منطقه ایجاد کند، ادامه داد: اینکه فکر کنیم واقع گرا هستیم و براساس این تفکر بخواهیم مطابق الگوهای قبلی حرکت کنیم، این خود باعث می شود که ما جنگ را در منطقه همچون گذشته نهادینه کنیم و این تفکری است که باید از آن عبور کرد.

در این مراسم به پاسداشت تلاشها و زحمات دکتر ظریف در طول این سالها که مسئولیت وزارت خارجه را برعهده داشته از طرف دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران لوح تقدیری به وی داده شد.

منبع/ ایسنا

برچسب ها: [محمدجواد ظریف](#) [1]
[داعش](#) [2]